

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄJIER LAJOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illet minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 266 szám.

Csütörtök, nov. 19.

Allattenyésztesünk védelme.

— nov. 19.

Mialatt az egész országban kétségbeesett küzdelem folyik a fogyasztó közönség és a mézárások között, azalatt élelmes külföldiek járják be az országot, megvásárolják az olcsó növendékmarhát és ezzel beláthatatlan kárt okoznak nekünk. Az elmúlt hetekben például Olaszország számára a Dunántulon és itt a Délvidéken harminchatezer növendékmarhát vásároltak meg. Ebben reánk nézve kettős veszedelem rejlik. Először az, hogy egy-két év múlva érzékeny hiány lesz marhatenyésztésünkben; de másrészt az, hogy ezzel a tőlünk megvásárolt állatállományjal az élelmes külföldiek a maguk selejtes marhatenyésztésüket nemesítik meg és két év múlva a mi versenytársaink gyanánt jelennek meg a külföldi piacon.

Nagyon csodáljuk, hogy a magyar kormány, melynek bőséges számban vannak állattenyészési felügyelői, nem veszi észre ezt a veszedelmet, mely bennünket a külföldiek vásárlása révén fenyeget. Már régen észre kellett volna vennie és rendeltileg eltiltania a növendékmarhák kivitelét. Mert értsük meg jól a kérdést: ha nem tenyésztésre, hanem levágásra szánt marhát vásárol nálunk a külföld, ez veszedelmes ugyan a fogyasztóra, mert a mi fogyasztóink kapják drágábban a húst, de nyereség a termelőre nézve.

Igy azonban egyszerűen megfosztanak bennünket a marhatenyésztés fejlesztésének a lehetőségétől is és e mellett még a saját marháinkkal fognak nekünk a külföldi piacon versenyt fúmasztani.

Bármilyen olcsó is legyen tehát e pillanatban a marha, el lehetünk készülve, hogy két év múlva, de talán már a jövő évben, ismét hihetetlen mértékben emelkedik annak az ára és lesz valóban hus-

inség, melyet majd nem a mézárások kapzsisa, de a helyzet kényszerűsége okoz. Ennek a bajnak minden áron elejét kellene venni. Még mindig sokat használhatnánk állattenyésztesünknek, ha a miniszter megtiltana a növendékmarhák külföldre való kivitelét. Az sem ártana, ha a takarmány kivitelét tilalmazná, mert hiszen a gazdák nagy része éppen a takarmányinség miatt kénytelen eladni állatállományát, tehát egy-két év múlva keservesen fogjuk megérezni ennek a takarmányhiánynak a káros következményeit.

Még most sincs későn, ha a kormány azonnal intézkedik. Még most is folyik a növendékmarhák az összevásárlása és ez ölthet olyan méreteket, hogy hosszabb időre tönkre teszi a mi hires marhatenyésztésünket. Még az a veszedelem is fenyeget bennünket, hogy mi is abba a helyzetbe kerülünk, amelyben például jelenleg Olaszország van, hogy marhaállományának a megnemesítése végett a külföld piacaihoz kell fordulnia. De hova fogunk fordulni mi, ha már meggyengült a saját tenyésztésünk? Ebből is látható, hogy ez a kérdés nem olyan jelentéktelen, mint a minőnek látszik, mert a nemzetvagyon súlyos károsodásával járhat.

A katonatisztek fizetése. A király már megerősítette a legutóbbi delegáció határozatait és ezek között a tiszték és katonai hivatalnokok fizetés-rendezésére, valamint a legénységi illetmények javítására vonatkozó rendelkezéseket. Az emelt illetményeket dec. elsején fogják életbeléptetni. Miután a fizetésemelést okt. elsejére való visszahatással léptetik életbe, az október és novemberre eső többlet szintén dec. elsején kerül kifizetésre. Az új fizetési szabályzatban a tábornagyoktól az őrnagyig két-két, a századostól a hadnagyig három-három fizetési fokozat lesz. Első és másodosztályú százados tehát ezen túl nem lesz. A hadapródok járandóságát is emelték 288 koronáról 600 koronára. A legénységi étkezésre, kézi szerelék pótlására, fehérnemű mosatására összesen hetedfél millió koronát fordítanak.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A felszín alatt.

Az „Empress Theatre“ színpadán az olasz zenekar utolsó akkordja is elhangzott s az ügyelgők csoportja a dobogó felé tódult. Amint a zene elnémult, a hallgatók zömén a várakozás néma figyelme látszott.

A tömeg által önkéntelenül okozott neszt s egyesek kritikai megjegyzését elfojtva kimondhatatlanul kedves nő hang hallatszott. Néhány perccel át lehetetlen volt megítélni, hogy honnan, merről is jön ez a gyönyörű zene, de előre igyekeztem mindaddig, míg végre kinyújtott nyakkal azok feje fölött is elláthattam, kik előbb jöttek s kik a kedves énekesnővel szemben foglaltak helyet. Az énekesnő elfordította arcát s így nem láthattam egyebet, mint azt, hogy talán szép. Arcbőre majdnem olajbarna; kedves és bájos, de nem éppen dus haja volt, mely a dél-európai fajnak egyik kiváló sajátja.

Megfordultam és sejttemem nem csalt; a műsoron nyomtatott név olaszra vallott. Miközben az alig husz éves leánya dalát folytatta,

a nézőközönség felé fordította arcát. Látszott, hogy éneke lényét, egész lelkét lekötve tartja. A nevető gyermek ujjongása a szenvedélyes szerelem fuldokló keserűvé változott s a dalam változtatva a hallgató is csak a fiatal élet keserves bánatát érezte végig. Mintha bocsánatot kért volna a mulatni jött hallgatóitól; mintha részvétüket kérné, segítsenek baján, lelke mélységes fájdalomán.

Képtelen voltam minden mozgásra; a leánya egész lényé átáramlott a tömeg lelke világába. Még a férfiak is elbűvölve halgatták s mikor a félelmet, rettegést eláruló utolsó versek elhangzottak, önkéntelenül azt várta mindenki, hogy menten a boszu villámának kell lecsapnia.

Azután — perencyi szünet után — az elfojtott lelkesedés kitört. A leány leült a színpad hátterében lévő padra és — valóban nem volt csalódás, amit láttam — a félelem valódi könyei csillogtak meg sötét szemében.

A nép nem akart lecsendesedni; egy férfi állott a háttér mögé; a tömeg pedig, bár vége volt a dalnak, nem akart megelégedni vele. A leány fölemelkedett s előre jött. A taps és tetszésnyilvánítás még jobban növekedett. De nem akarta megismételni énekét. Mindenfelé köszönt, meghajtotta magát. Majd amint az én oldalam

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 9/5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután 2 óráig. A kááfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A szabad iskola (munkás gimnázium) november hav előadásai a következők:

November 20-án 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 25-én 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Magyar irodalom.

November 27-én 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Nemzetgazdaságtan.

Nov. 20., 21., 22. Országos vásár Nagybeeskereken.

Nov. 25. Tenyész háromú vásár.

December 7. Közig. bizottság ülése.

December 10. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Erzsébet.

Erzsébet napja valamikor egész más hangulatot keltett az emberekben. A kezdődő téli borongásba színt, ragyogást hozott, vidám mulatóságok napja volt, amelyen csupa derű és mosoly áradt szét s hangzott a muzsika, a nóta az Erzsikért, Bözsikért szerelmesen bugva...

Egy évtized óta csöndesen, borongva suhan el fölöttünk Erzsébet napja. Szinte lábujjhegyen lépünk s hangos szó alig hagyja el ajkunkat, hanem csak az ima sóhaja száll a levegőben. Még a vidámság is halkán lopva zümmög s a szépséges Erzsikéknek csak úgy sugják a szerelmes kívánságokat...

Egy évtizede künn gyászlobogókat lenget a szél országszerte s a templomokban gyászosan bug az orgona hangja s mindenütt feketeség sötétlik az ünnepi derű helyett. Tíz esztendeje mult az idén szeptemberben, hogy Magyarország koronás királynőjét, aki a magyarok olyan kedves Erzsébet nevet viselte, egy őrtült gonosztevő gyilkolja leszurta s a magyarok királyasszonya örökre lehunyta szemét.

Azóta fekete keretes nap lett az ő neve.

felé fordult, arckifejezése hirtelen megváltozott. Minden csepp vér elhagyta arcát s mintha a hallgatóság fején keresztül akart volna törteni, végső erőfeszítéssel végigcsúszott a dobogón. Abban a percben félrelékött az az ember, ki az ének befejezése idején érkezett a háttér mögé.

— Nagy Isten! Hiszen ez Pianita! — kiáltotta halk hangon, mikor a leánya felénk fordította arcát.

Ugy látszik, hogy kivülem senki se hallotta e szavakat. Figyelmemet most a leány kötötte le, kit a jelenlévők valamelyike rögtön gondozása alá vett. Az volt az impresszióm, hogy a szomszédom is a dobogó felé akar rohanni. Mások önkéntelen mozgása azonban távozásra készítette. Ennek a néma megismerésnek sem volt más tanuja, csak én.

A férfi azonban észrevette, hogy figyelmem feléje irányult. Fiatal ember volt még; valami jómódu angol benyomását keltette bennem. Egy pillanatra benső megelégedés tükröződött arcán. A tömeg látván, hogy a leány kellő gondozásban részesül, lassan eloszlott s mi ketten magunkra maradtunk.

— Ugy-e különös dolog? — jegyezte meg.

— Valamikor ismertem.

Beszédbe elegyedtünk. Nem volt valami na-

FIGYELEM!

FIGYELEM!

FIGYELEM!

PETRY JAKAB :: NAGYBECSKEREK

Ajánlja az igen tisztelt vevőközönségnek becses figyelmébe dusan felszerelt raktárát a legújabb fazonban és legizésesebb kivitelben készült

férfi, női és gyermekruháit, valamint férfi- és fiu-kalap különlegességeit,

nemkülönb a legjobb minőségű bel- és külföldi szöveteiket feldolgozó mérték utáni szabóságát, ugyszintén a saját műhelyében és felügyelete alatt készült női szőrmekabátokat, colliereket és karmantyukat. Nagy választékot tart szőrmével bélelt saját készítésű vadász- és gazdász-kabátokból, asztrachán és másnemű prémsapkákból, valamint nyers prémekből is. Elfogad mindennemű szőrmearu készítesét vagy új fazonra való izléses átalakítását.

IUTÁNYOS ÁRAK.

895—x 22

PONTOS KISZOLGÁLÁS.

napja Erzsébetnapja is s örömmünnepek helyett gyászünnepeket ül az ország. Tíz év óta minden esztendőben megismétlődik a gyász, borús emlékezés, egyforma kegyelettel, templomokban, iskolákban s az épületek ormain, ahol fekete lobogók hirdetik fekete Erzsébet napját.

A gyász az idej Erzsébet napján is elömlik az országon s ma, mint máskor, mindenütt csöndes gyászos ünnepek folynak.

A gyászból Nagybecskerek sem maradt el s a mai nap nálunk is a szomorú emlékezésnek napja. A templom, az iskolák gyászünneppel áldoztak s zenében, szóban, versben és prózában zokogó hangok szálltak a magasság felé Erzsébet királynő emlékeztetére . . .

A nagybecskereki róm. kath. plébánia templomban ma reggel a különböző iskolák növendékeinek volt gyászmise, délelőtt 10 órakor pedig ünnepi gyászzistentiszteletet tartott Magyar Pál pápai kamarás plébános fényes segédlettel. Az istentiszteleten megjelentek a polgári és katonai hatóságok Jankó Agoston alispán vezetésével, továbbá különböző testületek és intézetek és nagyszámú közönség.

Az istentiszteleten az egyházi ének- és zenekar Güttler „Gyászmise“-jét és Magenbauer „Liberá“-ját adta elő Weninger József karnagy vezetésével.

Az iskolákban tartott gyászünnepek közül különösen szép volt a községi főgimnáziumé. Az ünnepeket istentisztelet vezette be, amelyet a piaristák templomában Csintalan Pál piarista tanár végzett. Az istentisztelet után a tanárok és a tanulók az intézet tornacsarnokába vonultak, ahol az ünnepély lefolyt. Itt az ünnepeket az ifjúsági énekkar vezette be a Himnusz eléneklésével, amelyet Ripka Imre zenetanár vezetett. Utána Hartenstein Miklós VIII. osztályú tanuló, Somfai István III. osztályú tanuló alkalmi verset szavaltak, majd dr. Czirbusz Géza, a gimnázium kitűnő tudós professzora mondott mély hatást keltő emlékbeszédet, amelyet lapunk holnapi tárcájában egész terjedelmében közlünk. Utána ismét az ifjúsági énekkar énekelt, Zalán Tibor V. oszt. tanuló pedig szavalt. A szép iskolai ünnepeket Králik László tanár rendezte, a Szózat eléneklésével zárták be.

Hasonlóan szép ünnepély volt a többi iskolában is, így a zárdában, ahol az intézet növendékeinek szavalásain és zeneszámain kívül Magyar Pál pápai kamarás-plébános, az intézet igazgatója mondott magas szárnyalású ünnepi beszédet.

A központi elemi iskolában Csereiné Adám Katica tanítónő mondott szép ünnepi beszédet, az Eötvös-utcai elemi iskolában pedig Kuss Berta tanítónő emlékezett meg ünnepi beszédében a királynőről. A sikerült ünnepélyek többi pontjait a növendékek szavalatai és énekszámai töltötték ki. Az előadott énekeket Tarkó János és Osztié Béla állami tanítók vezették ügyesen.

Izr. istentisztelet. A nagybecskereki izr. templomban az istentisztelet holnap délután 4 órakor kezdődik.

gyon közlékeny, de azért csakhamar megtudtam, jobban mondva megsejtettem, hogy ezek ketten odalent a délvideken nagyon közel állhattak egymáshoz, amit a férfi persze, nagyon banálisán, futólagos viszonyoknak nevezett. De nem hittem el neki, sőt ösztönszerűleg megéreztem, hogy ha ismeretségük a férfi életében talán csak muló álom volt is, a leány életében sokkal többet, sőt talán mindent jelentett. A sajnálkozás érzete támadt fel bennem, bár a rövid beszélgetés folyamán arra a meggyőződésre jutottam, hogy egész komolyan azt hiszi, hogy a leány is épp oly mulékonyan éreztet, mint ő.

Félóra hosszat ögyelegtünk a kiállítás területén, míg ezt a történetet elmondta. Egészen megbarátkoztunk, a leányka pedig oly mély érdeklődést keltett bennem, hogy mohón lestem a történetét.

Kis vártatva elhatároztuk, hogy visszamegyünk s a leány hógyléte felől tudakozódunk. Nem volt ellenetése s szívesen elkísértem utján. Bementünk. Valami alkalmazott bevitte izenetünket s csakhamar ott voltunk a színház szobájában.

— A signora mindjárt jön, — mondta a szolgál. Hozzátette, hogy a leány csak az imént nyerte vissza eszméletét és még mindig nagyon gyöngö.

Néhány pillanat múlva belépett. Nevet nem említett senki, de hiszen ugys tudta, kit várhat s mihelyt megpillantotta kísérőmet, kitért karokkal feléje sietett.

Mikor első ízben rátekinthet, szeme pillantása rögtön elárulta, mit jelent rá ez a találkozás. Ő, bár ugyanazt jelentette volna a másikra nézve is!

— Carissimo mio! — kiáltott a leány s a férfi keblére borult.

A szabad iskolából. A kulturegyesület munkásgimnáziumában tegnap este ismét nagyszámú hallgatóság mellett folyt le az előadás. Tegnap először Harzer József főgimnáziumi tanár tartott előadást, aki folytatta tárgyának, a fizikának ismertetését, kiváló tudással magyarázva az erőt és a mozgást. Utána dr. Czirbusz Géza, a gazdasági földrajz előadója Spanyolországot ismertette pompás előadásban és lebilincselően. A legközelebbi előadás november 20-ikán, pénteken lesz és pedig 8—9-ig történelem, 9—10-ig gazdasági földrajz.

Házasságok. Langer Adolf nagybecskereki ügynök ma esküdtött örök hűséget özv. Reisz Mihályné szül. Reichenfeld Róza urhölgynek. A polgári esküvő délelőtt 10 órakor volt az állami anyakönyvi hivatalban.

Ugyancsak ma délelőtt volt az esküvője Popov Simon végzett gör. kel. theologusnak is, aki Stefanovics Sándor papucsosmester Deszanka nevű leányát vette oltár elé.

A szabad liceum megnyitó előadása. A torontálvármegyei magyar közművelődési egyesület kebelében működő nagybecskereki szabad liceum, mint már említettük, november 22-én, vasárnap este tartja megnyitó-előadását a színházban, amely alkalommal Erdős Béla tanár a földet és a világegyetemet ismerteti vetített képek kíséretében. Az előadás tartalma s a vetített képek sorozata a következő:

I. rész: 1. Allegoria. 2. A viszonylagos földkéreg. 3. Alföldi kép 4. Vitorlások. 5. Homoktölcsér. 6. Nyugodt tenger. 7. Vízölcsér. 8., 9. Koptatót hegycs. 10. Alkonypir. 11. Délibáb. 12. Brocken Gespens. 13. Északi fok. 14. Sugaras sarkfény. 15. Függenyös sarkfény. 16. Számum. 17. Karaván. 18. Palma-liget. 19. A földi víz eloszlása. 20. Hullámvérés. 21. Rohanó folyam. 22. Kis vizesés. 23., 24., 25. Niagara-képek. 26. Szökőár. 27. Havas. 28. Hogyi patak. 29., 30. Hegyi tavak. 31., 32. Csepkfőbarlang. 33. Fingál barlang. 34. Jégbarlang. 35. Mont-Peleé kitörés előtt. 36. Mont-Peleé kitörése. 37. Pompei. 38. Hőforrások medencéi. 39. Veimango Geisir. 40. Rank füredi Geisir.

II. rész: 1. A föld a világűrben. 2. Syhinx a piramisokkal. 3. Khinai teodolit. 4. A hindu föld. 5. Egyiptomi föld. 6. Homéros földje. 7. Anaximander földje. 8. Plató földje. 9. A föld, mint uszó tojás. 10. A földgömb térképe. 11. Magellan hajója. 12. A látókör. 13. A hajó feltűnése. 14. Szelességi és hosszúsági körök. 15. Gallilei. 16. Gallilei az inquisitio előtt. 17. Kepler. 18. Kepler rendszere. 19. Newton lszák. 20. A föld tengelyének elhajása. 21. A csillagvizsgálók. 22. Az állatöv. 23. A hold. 24. A föld és hold. 25. A hold fazisok. 25. a) A hold-fogyatkozás. 25. b) A hold távolságának mérése. 26. A naprendszer. 27. Tyho Brake rendszere. 28., 29. A bolygók. 30. Merkúr. 31. Vénusz. 32. A mars. 33. A jupiter. 34. A jupiter és föld. 35. A saturnus. 36. A saturnus egyenesvonalu gyűrűvel. 37. A saturnus Mypsis alaku gyűrűvel. 38. Az uranus. 39., 40. Az üstökös pályái.

Ez gyengéden félretolta.

— Valóban, Pianita, csakugyan meglep, hogy itt találom! Miért van itt?

A nő kissé felnyitotta fekete szemét.

— Hogy-hogy? Azt gondolta, caro mio? Talán, hogy láthassam az . . .

A férfi csodálkozva pillantott rá.

— Csak nem azért talán, hogy engem felkeressen, Pianita? Hiszen tudhatja, hogy az jóra nem vezethet.

A nő félrefordult, de szemében egész lelke visszatükröződött.

— Pedig éppen azért; csak nem élhetek mindig nélkülöd?

A férfi most vette csak észre, hogy a dolog sokkal komolyabb, mint a minőnek eleinte látta. Majdnem esdő pillantást vetett rám. En meg az egész idő alatt szóltan tanuja voltam a jelenetnek. Nem volt alkalom rá, hogy bemutatkozhassam s a leány sokkal izgatottabb lelkiállapotban volt, semhogy észrevegye az idegent.

Az egész szerelmi történet minden egyes szomorú jelenetével együtt ott játszódott le a szemem előtt.

— No jó, — felelte a férfi — egy-két napig még itt időzöm a városban. Jöjjön el, látogasson meg a lakásomon — megmondta a házszámot is — egyedül vagyok itt, mert hiszen tudja, hogy — s tréfásan megfenyegette az ujjával — házas ember vagyok és hogy a . . .

Az utolsó szavak elkerülték a figyelmemet, amelyet teljesen lekötött a nő arcvonásainak kifejezése. Az első percben azt hittem, hogy a kedvezőtlen hírre ismét el fog ájulni. De nem! Nem ez volt az arckifejezésben. A végzetlen szerelem, melylyel szemét ráemelte, olyan érzésnek adott helyet, mintha ez az újság nem egészen váratlanul érte volna, de mintha görcsösen, utolsó szalmaszálként ka-

41. 1811-i üstökös. 42. 1858-i üstökös. 43. A csillagos ég. 44. Gönczöl szekere. 45. A tejút. 46. A csillagos ég. — A műsor ára 10 fillér.

Az előadás kezdete este 8 óra, a belépődíjak pedig a következők: Földszinti páholy és I-ső emeleti páholy 4 korona, II-od emeleti páholy 1 korona 30 fillér, földszinti zártszék az 1—3. sorban 1 kor., a 4—7. sorban 60 fillér, a többi 40 fillér. Deákhegy 30 fillér, karzat 20 fill. Jegyek válthatók Mangold Lipót könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

Utóállítás. A nagybecskereki Rezső-laktanyában holnap reggel 9 órakor utóállítás lesz.

Nagybecskerek és Bosznia. Nagybecskerek és Bosznia úgy kerül össze, hogy a lapokban egy felhivatalos közlemény jelent meg, amely szerint a jelenleg Boszniában levő csapatok között ott van a „nagybecskereki 29-ik gyalogezrednek egy zászlóalj“ is. Ezzel tehát Nagybecskerek nagyon közeli vonatkozásban van Boszniával s igen jelentősen érintene bennünket, mert a felhivatalos jelentés szerint a balkáni helyzetre való tekintettel a Boszniában levő zászlóaljakhoz s így a „nagybecskerekihez“ is 140 póttartalékost hívtak be. Ezzel szemben konstatálnunk kell, hogy Nagybecskereken először is nincs gyalogezred s nálunk csak a temesvári 29-ik gyalogezrednek egy zászlóaljja van. Boszniában pedig nem a nagybecskereki zászlóalj állomásozik, hanem a temesvári 29-ik gyalogezrednek 3-ik zászlóalja. Ehhez a zászlóaljhoz hívták be a póttartalékosokat, akiket előbb kiképeznek s csak azután küldik le őket Boszniába. A nagybecskereki zászlóaljak tehát legalább egyelőre nincs szerepe a bosnyák kérdésben.

Negyvenhárom éve tanító. Nagyikindáról írják: A nagyikindai róm. kath. iskolaszék vasárnap tartott gyűlésén Pavlicsek József elnöki előterjesztésben felhívta az iskolaszék figyelmét Martin Jánosra, aki 43 éve működik mint tanító s ebből majdnem 40 évet a helybeli r. k. iskolánál. Az elnök meleg szavakban mutatott rá Martin tanítónak a magyar tanügy terén szerzett kiváló érdemeire és javasolta, tegye meg az iskolaszék illetékes helyen a kellő lépéseket, hogy Martin János elvegye méltó jutalmát és felső helyen kitüntetésre ajánlatsék. Az iskolaszék egyhangúlag és lelkesedéssel járult hozzá az elnök előterjesztéséhez és elhatározta, hogy kiváló érdemű tanítója kitüntetés ügyében a város polgármesterét, mint első közigazgatási tisztviselőjét kéri fel közbenjárásra.

A nagybecskereki országos vásár. Ma kezdtek meg Nagybecskereken a november havi országos vásárt, amely rendszerint gyenge szokott lenni, az idén azonban alig vehető számba s ennek tetejébe még az időjárás sem kedvez a vásárnak, amennyiben kora reggel óta állandóan szítal az eső, ami még azokat is visszatartja a vásártól, akik esetleg kedvező idő-

paszkodott volna bele az ellenkezőjének reményébe. De ez a megfigyelésem csak pillanatnyi volt. Félrefordult s a hirtelenül magára erőltetett hidegség jóformán tragikusabb volt a boszu érzeténél, melyet azelőtt szemében felesillámlani véltem.

A további társalgásunk folyamán tanusított nyugalma mindkettőnköt lefegyverzett.

— Hát megnősültél! — nagyon keményen hangzott az a nevetés. Majd, kis vártatva: — Jó, lehet, hogy holnap meglátogatlak.

Nagyon szertartásosan bucsuztunk, elhagytuk a kiállítás területét és hazamentünk. Mielőtt elváltunk, kicsereáltuk névjegyünket s megígérttem neki, hogy majd meglátogatom. Leonard Méthuennek hívták s a kormányzóság tisztviselője volt.

A következő hét folyamán egészen megfedkeztem róla, hogy megtegyem az ígért látogatást. De a hírlapok iszonyu kegyetlenséggel emlékeztettek rá, elbeszélvén a West Endben lefolyt véres tragédiát.

A hírlapok értesítése szerint „egy Mr. L. Méthuen nevű fiatalembert lakásán átdőfött mellel, holtan találták meg, a gyilkosság fegyverét, a véres stülétet pedig egy szintén holtan mellette fekvő olasz lánynak a kezében. Világos, hogy a lány részéről elkövetett gyilkosság és öngyilkosság esete forog fenn. A leányban a kiállítás területén működő művésznőt ismerték fel. Tettének okát nem tudják“.

Én azonban tudtam. Lehet ugyan, hogy csalódtam, de én, a magam részéről, az áldozatok egyikét sem okolhattam. A két természet, a hideg- és forróvérű, éppen csak más-más szempontból ítélte meg az életet.

Stuárt Blefeld.

járás es
mai na
ben k
marhá
árakat
lában
a gazd
jóság

tegnap
ságaró
kossá
21 éves
tegnap
között
testét
oka is

kir. kir
a ma
nem va
felalul
Begy
a viz
folytár
rendes

hogy a
számu
az erő
lakost,
pón a
Hunyá
a kocsi
megva

Jurku
akik ed
eilen. I
utcán
haldokl

tik, hog
okból t
féle gőz
átesapot
teljesen
ezuttal
azonban
fűtőház
okozot
alkalm
ellenkez
hatott v
lik. A r

So
nél és
bajnál
nyultak
mint gy
ára 2 k
A. győz
Bécs.
ban ha
az ő gy

dor és
alelnő
rajzok
kiadás
ápolás
ródi Sa
készité
népszem
Petőfi-
és pedig
s költő
magyar
Petőfi
többet
nemcsak
lete alk
nagy m
beszélés
szinte n
— talá
a költő
és em
könyve
szines,
költő
bölcsoj
bohóság
felhevít
háztól,
furasas
szerelm
Petőfi b
a forrad
s elkisé
pálya u

járás esetén kimentek volna. Az állatfelhajtás a mai napon meglehetősen gyenge volt, amennyiben korántsem hajtottak fel annyi szarvasmarhát, mint az elmúlt vásáron, ami pedig az árakat illeti, azok nagyon különbözők bár, általában azonban elég olcsón lehet vásárolni, mert a gazdák a takarmányszűke miatt kénytelenek a jószágot eladni.

Megint egy öngyilkos huszár. Csak tegnapelőtt írtunk egy fiatal huszár öngyilkosságáról, már megint nagyikindai huszár öngyilkosságáról kell beszámolnunk. Gál András Janos 21 éves, nyíregyházi illetőségű közhuszár ugyanis tegnapelőtt éjjel Nagyikinda és Szenthubert között a vonat elé vetette magát, mely fiatal testét darabokra, véres rongyokra tépte. Tettének oka ismeretlen.

A Bégáról. Az Alsó-Béga hajózási m. kir. kirendeltség közli velünk, hogy amennyiben a ma enyhére fordult idő az éjjel kedvezőtlenre nem változik, a duzzasztóműveket holnap ismét felállítja és megkezdi a víz felduzzasztását. A Béga vízhozománya azonban olyan csekély, hogy a víz csak igen lassan fog emelkedni és ha eső folytán nem szaporodik, egy hétig is tarthat a rendes duzzasztott vizig való emelkedés.

Elgázolta a vonat. Mokrinból jelentik, hogy a napokban a Nagyikinda felől jövő 33. számú személyvonat az állomás előtti átjárónál, az erős ködben Hunyár Egidiusz nagyteremialakost, aki kocsijával a le nem eresztett sorompón át akart hajtani, a mozdony elütötte. Hunyárt a mozdony kerekai darabokra tépték, a kocsit összetörte, a kocsit elejével azonban a megvadult lovak elszárguldtak. A vizsgálat folyik.

A boszu. Régi ellenségek voltak Csipú-Jurku Pál és Deich Pál varadiai legények, akik eddig is nem egyszer törtek egymást élete ellen. Tegnapelőtt Csipú megleszte ellenségét az utcán és revolverrel a hasába lőtt. Deich Pál haldoklik. Csipú pedig letartóztatták a csendőrség.

Leégett raktár. Németbenesekről jelentik, hogy tegnapelőtt délután, eddig ismeretlen okból tűz ütött ki a németbeneseki Rastóczy-féle gőzmalom fűtőházában, amely csakhamar átcsapott a szomszédos raktárhelyiségbe, amelyet teljesen elhamvasztott. A raktárban szerencsére ezúttal csak kevés áru volt főlhalmozva, amely azonban teljesen a lángok martalékává lett. A fűtőházban a tűz szintén jelentékeny károkat okozott. Nagy szerencse, hogy a tűz kitérése alkalmával teljes szélsénde uralkodott, mert ellenkező esetben az egész malom elpusztulhatott volna. A kárt 15-16.000 koronára becsülik. A raktár biztosítva volt.

Sok évi megfigyelés. Emésztési gyengeségek-nél és étvágyhiánynál, általában minden gyomor-bajnál a valódi „Moll-féle Seidlitz porok” bizonyultak a legsikeresebbeknek többi szerek fölött, mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (c)

Irodalom.

*** Petőfi-Könyvtár.** Szerkesztik: Endrődi Sándor és dr. Ferenzi Zoltán, a Petőfi-Társaság alelnökei. III. kötet. Váradi Antal: Regényes rajzok Petőfi életéből. Kunossy, Szilágyi és Társaság kiadása a Petőfi-ház javára. A Petőfi-kultusz ápolására a Petőfi-Társaság alelnökeinek: Endrődi Sándornak és dr. Ferenzy Zoltánnak szerkesztésében közkezen forgó és máris nagy népszerűsége szerzett irodalmi vállalatnak, a Petőfi-Könyvtár-nak III. kötete jelent meg immár és pedig Váradi Antalnak, a jeles drámaírónak s költőnek, napjainkban szinte a legszemélyesebb magyar elbeszélőnek tollából. Regényes rajzok Petőfi életéből a kötet címe, de tartalma jóval többet ad, mint amennyit a címe ígér. Mert nemcsak a költő Váradi Antal csapongó képzelete alkotta meg e rajzokat, hanem a tudós, nagy multu aesthéta is, aki a romantikus elbeszélések keretében, — melyek Petőfi életének szinte minden nevezetesebb korszakát fellelelik, — talált módot arra is, hogy egyben jellemezze a költőt; egyéniségét, karakterét, erényeit és emberi gyarlóságait egyaránt. Váradi könyve nyomán, nem adatok tárházában, de színes, eleven képekben látjuk magunk előtt a költő meteorhoz hasonló pályáját; ott állunk bölcsőjénél, vele kacagjuk át a gyermekévek bohóságait, elleshetjük első ifjúságának nemes felhevüléseit, részt veszünk bucsujában a szülői háztól, átéljük színészéletének, katonaságának furcsaságait és gyötrelmeit s előtt bennünket szerelmeinek tüzes lávája. Megismerkedünk Petőfi barátaival, ellenségeivel; előttünk születik a forradalom izzó levegőjében a „Talpra magyar” s elkísérhetjük a haretérre, hol e tüneményes pálya utolsó villan. Izgatónan érdekes, költői

szépségekben gazdag munka ez, mely megvesztegetően szeretetreméltó nyelvezetének, hangjának közvetlenségével valóságos belopja magát az olvasó szívébe. E gazdag tartalom mellett a Mühlbeck Károly kedves rajzaival s finoman stilizált magyaros cimboritékkal ékesített könyv ára csak 1 korona 20 fillér, melyből még a Petőfi-háznak is jut, — egy okkal több, hogy mindazok megszerezzezzék, akik e hazafias és kulturális intézmény megerősödését szívükön hordják.

*** A „Zenélő Magyarország”** közismert zeneműfolyóirat ép most megjelent 370-ik füzeté ujjra a legjobb s kedvelt zongora-újdonságokat közli, még pedig: I. Bodor Ernő „Sárga levél, sárga levél” és „Megállók a kaputokban elmenőben” hangulatos magyar dalait. III. Strausz József „Nap és éj — Tag und Nacht” gyorspolkát. IV. Franck Gábor „Erotopaegnon” Szerelmi dal, rendkívül bájos és dallamos zongoraművét. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló újdonságait, csak 6-8 koronáért szerezhetni meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zeneműfolyóiratnak; mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona felévi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmu füzetet s egy 50 oldal tartalmu albumot — egész évi előfizetésért pedig a husvéti és karácsonyi zenealbumokat teljesen ingyen adja előfizetőinek. Előfizetések a most folyó 1908. évi 2-ik (július-decemberi) félévre, a „Zenélő Magyarország” (Klöckner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körut 11. intéződők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Házban minden érdeklődés nélkül folyt tovább ma a költségvetés vitája. A képviselők alig érdeklődtek a tárgyalás iránt, annál is inkább, mert a nemzetiségiek, balpártiak és a horvátok beszéltek csupán.

Az ülést Justh Gyula elnök szokás szerint 10 órakor megnyitotta s előterjesztései során felhatalmazást kért és kapott az elhunyt Rigó Lajos megüresedett kerületében a választási intézkedésekre. Jelenti továbbá, hogy Semsey László 4, Artim Mihály pedig 6 heti szabadságot kér, amit a Ház megad. Jelenti végül, hogy Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter szombatn fog válaszolni Pintorovics horvát képviselő interpellációjára.

Thorockay Miklós gróf a pénzügyi bizottság, Horváth József pedig a közigazgatási bizottság jelentéseit terjeszti be.

Ezután áttérnek a költségvetés tárgyalásának folytatására, melynek során Breidicianu Coriolán nemzetiségi, Zagorác István horvát és Farkasházi Zsigmond beszéltek, valamennyien a javaslat ellen.

Közös miniszteri tanácskozás.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, ott vasárnap közös miniszteri tanácskozás lesz, amelyen részt vesznek a két állam miniszterelnökei, valamint a közös miniszterek. A tanácskozás a külügyi helyzet, nevezetesen a balkáni események körül fog forogni.

Az osztrák miniszterelnök Budapesten.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Bienerth báró osztrák miniszterelnök holnap, vagy holnapután Budapestre érkezik a magyar kormány tagjainak a látogatására.

A balkáni események.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Plevljéből Bécsbe érkezett jelentések szerint a szerb bandák szervezése egyre nagyobb arányban folyik s ezek a bandák napról-napra szaporodnak. A jelentés szerint a bandáknak az lesz a feladatuk, hogy Boszniába törvén, ott a vasutakat s a hidakat rongálják s az élelmiszer-raktárakat kifosszák. A bos-

nyák hatóságok most különös figyelemmel őriztetik a határt mindenfelé.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” eredeti táv.) A posta és táviró igazgatóság elrendelte, hogy az újvidéki és zimonyi vonalakon csak a nappali vonatokon lehet pénzt szállítani.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsbe érkezett jelentés szerint a montenegróiak azon törik a fejüket, hogy Cattarót megtámadva a hatalmukba kerítsék. Intéző körök ugyan nem nagyon veszik komolyan ezt a kalandos tervet, de mindent megtettek arra nézve, hogy a legelső kísérlet is nyomban meghiúsíttassék.

Kettős rablógyilkosság.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Battanyáról jelentik, ott ismeretlen tettesek Petrovics Dusan jómódu gazdát béresével együtt tegnap a falu mellett levő tanyáján meggyilkolták és kirabolták. A tetteseket nyomozzák.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték: Buza (április 1909.) . . . 25.78 — —
Rozs (novemberre) . . . 22.10 — —
Rozs (áprilisra 1909.) . . . 21.70 — —
Zab (áprilisra 1909.) . . . 17.28 — —
Tengeri (áprilisra) . . . 15.14 — —

Közgazdaság.

□ Tenyészüzővásárlás kigazdák részére.

Röviden már megemlékeztünk arról a kirándulásról, melyet a Torontáli Gazdasági Egyesület rendezett a napokban Marton Andor titkar, Kaufmann István egyesületi előadó és Sierban Viktor állattenyésztési felügyelő vezetése mellett Somogy megyébe, a toponári vásárra, hogy kigazdánk ott a földmivélsügyi miniszter által nyújtott kedvezmények igénybevételével nagyobb számban fajtenyészőszőket vásároljanak. Résztvettek a kirándulásban Klekkről 2, Oppováról 2, Kisoroszról 2, Zombolyáról 6, Módosról 3, Pancsováról 1, Felsőmuzslyáról 3 és Rudolfsgrádról 21 gazda. Mintegy 200-250 darabot öhajtottak vásárolni, azonban a váratlanul beköszönt téli szord idő s nagyfokú hőés miatt csak igen csekély számban hajtottak föl állatokat a vásárra s így kénytelenek voltak gazdáink, több csoportra oszolva, az egyes községekbe menni s ott házról-házra járva, vásárolni. Ily módon sikerült összesen 61 darab elsőrendű igen szép, többnyire hasas üszőt, darabját 150-500 korona árban részben ottani uradalmak országghírű tenyészistállóiból beszerezni. Az összevásárolt üszőket azután vasuton hazaszállították, ahova immár — dacára a hosszú utnak — jó állapotban megérkeztek. A vevők pedig örülnek, hogy előnyös módon, s aránylag igen olcsón elsőrendű tenyészállatokhoz jutottak, amiáltal a megyében szép fejlődésnek induló szarvasmarhatenyésztés mindenesetre újabb lendületet fog venni.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsio az elsatynulástól menteti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket,

Aggódó szülők

ezrei nézték elragadtatva gyermekük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet viszszautasítja, a

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végigjegyelt a halszűz — körjűt figyelembe venni.

SCOTT-féle Emulsiot

szívesen fogadja és könnyen emészti meg.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban. 830e-73

**Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.
Érvényes 1908. október hó 1-től.**

Érkezik:

a) **A nagybecskereki pályaudvarra:**
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) **A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:**
Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 28 p. este 7 óra 05 perc.
Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) **A nagybecskereki pályaudvarról:**
Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) **A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:**
Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

12266/1908. polg. sz.

1033-3.3

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék köz-
hírré teszi, hogy a Temesbégavölgy víz-
szabályozási társulatnak Nagymargitta köz-
ség érdekelteji elleni kisajátítási ügyében a
kártalanítási eljárás 11698/1908. polg. sz.
alatt folyamatba tétetvén, tárgyalásra határ-
napul 1908. évi nov. 25-ik (huszonöt) nap-
jának d. e. 10 órája Nagymargitta község-
házához kitűzetett, amikorra a kisajátító
társulat és a kisajátítási összeírásban meg-
nevezett tulajdonosok, nemkülönben a többi
telekkönyvi érdekeltek egyénenként külön-
s a távollevők és ismeretlen tartózkodásuak
részére ezennel kinevezett ügygondnok
dr. Sándor Mihály nagybecskereki lakos
ügyvéd megidéztenek azzal, hogy az érde-
keltek elmaradása a kártalanítás tekinté-
ben hozandó határozatot nem gátolja, s
hogy az egyéni külön értesítésnek elmar-
adása, vagy a tárgyaláson meg nem jele-
nése miatt igazolásnak helye nincsen.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási
eljárás tárgyát a nagymargittai 6., 7., 15.,
30., 35., 56., 65., 71., 82., 96., 127., 134.,
154., 172., 180., 191., 201., 210., 240.,
241., 251., 276., 281., 574., 286., 299.,
302., 303., 312., 317., 318., 319., 326.,
328., 333., 334., 336., 339., 340., 347.,
373., 393., 446., 487., 504., 507., 544.,
545., 564., 602., 620., 654., 660., 665.,
669., 670., 697., 741., 747., 767., 830.,
834., 855., 856., 857., 874., 936., 955.,
966., 977., 983., 992., 996., 1018., 1054.,
1072., 1073., 1076., 1077., 1089., 1090.,
1091., 1109., 1110., 1112. sz. tjkvben felvett
ingatlanokból kisajátítás alá eső területek
képezik.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint
polgári bíróságnak 1908. évi november hó
1-ső napján tartott üléséből.

Sahni Tóth István,
kir. törvényszék jegyző.

Zsiros Lajos,
kir. törvénzéki elnök.

Az én ajtóm mindig nyitva áll.

Beléphet bárki hármikor s meggyőződ-
hetik, hogy cikkeim, másokkal össze-
hasonlítva, páratlanul kitűnők.

Tisztelettel

Erczegán Tivadar

fűszer és csemege kereskedése
Hunyady-(fő-)utca.

1023-103

RÁMPÁS

dr. Brájjer Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

822-x.46

**Az Árpád-utcai 637/15. sz.
házban több kisebb és nagyobb**

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalá-
ban lehet.

766-x.46

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az
„Általános Tudósító“ (Leo-
pold Gyula) hirdetési osztályához,
Budapest, VII. ker., Erzsébet
kört 41., hol hirdetések az összes
létező bel- és külföldi hírlapokban
és naptárakban kiváló szakértelem
mel, lelkiismeretesen, pontosan és
szolid áron eszközöztetnek. Több
mint 200 naptár kizárólagos képví-
selete, vidéki lapok központi hirde-
tési osztálya, számos hírlap kizáró-
lagos kezelősége. Diszes újságkataló-
gus, képes naptárjegyzék és minden
felvilágosítás a t. c. hirdetőknak
díjmentesen.

1018-x.4

GARÇON LAKÁS

mely áll egy udvari és egy utcai
külön bejáratu, elegánsan buto-
rozott, egymásba nyíló szobából,

= kiadó =

MENCZER LIPÓT házában,

Melencei-utca 289/7. szám alatt.

995-x.6

Vendéglő-megnyitás.

Az Árpád-u. 638/15. sz. házban
levő vendéglő ujonnan át-
alakítva, mint

Vendéglő a Naphoz

018-x.21

megnyilt.

Mindenkor jó valódi borok
és egyéb italok, valamint
ételekről gondoskodva van.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő
házamat előnyös fizetési felté-
telek mellett eladom. A ház áll
8 szobából, kényelmes mellék-
helyiségekkel, villanyvilágítással
és nagyon szépen parkirozott
udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJJER MÁRIA.

(551-x.40)

Egy, a kellő műveltséggel bíró fiu

mint tanonc felvétetik

ALMÁSY és SZEPESSY

könyv-, zenemű- és
papírkereskedésében

Nagybecskerek, Hunyady-(fő-)utca.

1007-x.10

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi
július hó 1-je óta bélyegmentesek és, annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK A „TORONTAL“ KIADÓHIVATALÁBAN.